

International Multidisciplinary Student Conference

June 8-9, 2022 – Tbilisi, Georgia

Proceedings Book

IBSU
Publications

International Multidisciplinary Student Conference

June 8-9, 2022 – Tbilisi, Georgia

Proceedings Book

Editor

Ph.D. Givi Amaglobeli

Assistant editor

Ph.D.c. Hakan Ergun

Publisher

International Black Sea University LLC

Designer

Giorgi Tsamalashvili

The IBSU conferences and publications office will not be held responsible for the originality of the papers nor the accuracy of the information provided therein.

საერთაშორისო მულტიდისციპლინარული სტუდენტური კონფერენცია

ივნისი 8-9, 2022, თბილისი, საქართველო

კონფერენციის ნაშრომების კრებული

რედაქტორი
დოქტ. გივი ამალაშვილი

დამხმარე რედაქტორი
ჰაქან ერგუნ, დოქტორანტი

გამომცემელი
შპს. შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი

დიზაინერი
გიორგი წამალაშვილი

შპს-ს კონფერენციებისა და პუბლიკაციების ოფისი არ იქნება პასუხისმგებელი ნაშრომების ორიგინალურობაზე და მასში მოწოდებული ინფორმაციის სიზუსტეზე.

Content

Ignoring the Signals: The Problem with the Irresponsible West. Amirkhanov Eltaj	4
Can fiscal policy solve unemployment? Tamar Umekashvili, Giorgi Kiziria	10
Barriers to changes in companies. Sandro Tsojniashvili	16
საერთაშორისო უსაფრთხოება - თანამედროვე გამოწვევები საერთაშორისო სამართლის ეფექტურობის თვალსაზრისით. ლელა თოთაძე, ირაკლი ლეონიძე	22

Ignoring the Signals: The Problem with the Irresponsive West

* Amirkhanov Eltaj

International Black Sea University

Faculty of Social Sciences, Humanities and Education

International Relations

Senior Year

November 15, 2022

Abstract

The recent war in Ukraine has fundamentally shifted the dynamics of the international order. One can say we now live in a post-post-Cold War era. The purpose of the paper is to demonstrate the relation between the irresponsible stance of the West and the ever-increasing aggression of Russia since 2008, as well as to analyze the irresponsible West as a problem of the world order. This paper argues that there were three critical moments after which Russia got more and more confident and ambitious. These are the Russo-Georgian war, the Russo-Ukrainian war (2014), and the Russian intervention in Syria. In 2008, the West acted 'pragmatically' and instead opted to blame the smaller country. In 2014, they failed to act unified and inflict enough pain on Russia. In 2015, they thought it was not worth being involved in another mess in the Middle East. The hesitance of the West to react to these events was the main factor that assured Russia that they would not bear any consequences despite their aggressions. In 2021, Putin, in his essay, made his worldview very clear. Even without the essay, the actions of Russia since 2008 said the same things. Such crystal-clear demonstration and statement of intentions should have alarmed the West. Yet, they failed to see what was coming. From the findings, it is clear that the current world order is in danger if the West continues on its old path. The research argues that the problem of the current liberal international order is not just those that are constantly trying to undermine it, but rather, the most capable, like the West, that hesitates to take action against them. Dissatisfied actors have existed in any kind of order, yet the stability of that order solely depends on those that should safeguard its components. If the West continues on its old path, it is good to say that the world order that the West is trying to build is doomed.

Keywords: the West, Russo-Georgian war, Russo-Ukrainian war, Russian intervention in Syria, Russian mindset, world order.

Introduction

It is now clear that Russia is the biggest threat to the current international order. The signal of a possible disruption of the peace dividend in Europe was seen in the last two decades. Yet, the West responded to none of those. The 2008 war in Georgia ended with Russia forcefully adding two Georgian territories into its orbit, without any consequences. The 2014 war in Ukraine, was followed by relatively wider sanctions, which shook the Russian economy for a very short period. Instantly, some of the European nations, pressured by the business lobby and for domestic concerns, complained about these sanctions. The European ties to Russia in the energy sector increased even more. The 2015 intervention in Syria, to save the brutal Assad regime, was as well ignored.

The mindset of Russia and its rulers was not understood at all or perhaps was intentionally disregarded. Even the essay by Putin in 2021, which denied Ukrainian sovereignty and deemed it to be an unquestionable part of Russia, didn't awaken the West. In fact, it had no influence whatsoever, on how the West perceived Russian intentions. With all of these said, one can say, the problem of the world order is not merely Russia-like states per se, but also those capable states that are irresponsible against Russia-like states.

The purpose of this research is to analyze the exact moments and events in recent years that were ignored or underestimated by the West, consequently bolstering further aggression by Russia in the following years. Furthermore, it tries to analyze the irresponsible West as a problem of the world order. The paper argues that the inactive position of the West, starting from the 2008 Russo-Georgian war, gradually emboldened Russian ambitions and paved the way for the Russian invasion of Ukraine in 2022. It also argues that the biggest problem of the current world order is not just Russia's anti-order actions, but also the irresponsible and hesitant West. The questions that this paper answers are as follows: Did the West's irresponsible stance towards Russian aggression in recent years eventually green-light the invasion in 2022, and could such a hesitant stance endanger the current world order?

Methodology

This research is an analytical study of the 2022 Russia-Ukraine war. It particularly studies the events that led to the 2022 war and is not interested in the current dynamics of the war per se. The paper uses the general scientific method of analysis and synthesis to obtain a bigger picture of the events and outcomes. The year frame of the research is 2008 and 2022. The paper adopts a holistic approach to capture the underlying dynamics of the given issue. The researcher utilizes several primary and secondary sources, which include empirical studies, original research, articles, books, official documents, expert opinions, etc.

Findings and Results

The Russo-Georgian War (2008)

The reason for the 2008 war is considered by many to be the talks at the Bucharest Summit. Russia has voiced its strong opposition to any kind of accession talks related to Georgia or Ukraine (DW, 2008). This period can be considered the first signal that the west failed to respond. Even more problematic was that, they could not even understand the real intentions of Russia after the war, consequently, they bolstered Russian ambitions in the future. The response of the West to Russian aggression in Georgia was ridiculous even without hindsight. The North Atlantic Council held only one meeting during the five-day war. Secretary General Scheffer was on holiday, which he interrupted for one day. The highest military authority of NATO, the Supreme Allied Commander Europe, did not bother to break his vacation (Şafak, 2015, p.5). The diplomatic ties and high-level consultations were resumed after a short period. The actions of Russia against a country that recently voiced its aspiration to join the western block, should have alarmed those in the West. However, what happened was that NATO stated its intention to stop any cooperation on security aspects in the region until Russia withdrew its forces. Even after a while, the then-President of Georgia was incorrectly blamed for provoking Russia, and the subsequent EU report incorrectly blamed Georgia for firing the first shots (ECHR, 2009). As if that was not enough, France also sold Russia a Mistral-class helicopter carrier (Stent, 2019, p.65). The deputy chief of the Russian General staff even commented saying that with this weapon it would have been much easier to defeat Georgia in the recent war. It was clear from these events that the West chose to prematurely blame Georgia. This could be explained by the West's avoidance of imposing sanctions on Russia, since they were providing Europe with energy, and saving Georgia was not worth damaging relations with Russia and disrupting economic ties. The stance proved to be catastrophic in the following years.

The European leaders immediately called for a ceasefire, and later tried to incorporate Russia into solving the security issue of the region. It was noted that regardless of the existence of disagreements in Caucasia, they can be incorporated into the cooperation force in Afghanistan (Şafak, 2015, p.6). Secretary General de Hoop Scheffer stated that the issue in Afghanistan "is a clear indication that common interests can transcend disagreements in other areas." These moves were interpreted by Russia to be a green light for further aggression in those territories that it deemed to be its natural sphere of influence and that it can always get away from the consequences of its actions. Kremlin learned that the West preferred to ignore or at least respond minimally to Russian bad behaviour in the so-called 'Near Abroad' (Dickinson, 2021). The reluctance of the west to act can be explained by realist national interest considerations. However, the unacceptable thing was that the perceptions of the West didn't change at all against Russia. The experience of Russia in the 2008 war, was applied to Ukraine in 2014. It was clear that the US and the allies would not try to fiercely oppose Russian aggression, and in fact, they would approach Russia for further business and security cooperation (Cornell, 2016; Pabriks, 2014). The position of Russia further strengthened when the Obama administration attempted to implement a reset policy with Russia in 2009, thus completely ignoring the actions of Russia a year ago.

The inability of the West to stop Russian aggression, or at least impose consequences for such an action is undeniably one of the factors contributing to the further Russian aggression in Ukraine in 2014. NATO considered it to be too dangerous to provoke Russia in its natural sphere of influence, and the EU didn't want to deteriorate its economic conditions in the name of a small Caucasian nation. Russia didn't bear any kind of consequence as a result of this action. The lesson of the 2008 war was that Russia can get what it wants in its post-Soviet neighbourhood, and there won't be any devastating consequences to it.

The Russo-Ukrainian War (2014)

The trigger point of the war in 2014 is believed to be the Euromaidan protests by many. The president of Ukraine was ousted by a popular revolution after he rejected a deal with the EU and instead turned to Russia. Russia perceived this to be an illegitimate coup, a foreign plot, perpetrated by "fascists". This was followed by increased support within Russia to take measures against the Ukrainian issue. Finally, in February, Russia did what it does best, declaring war without declaring war. Initially, Russia searched for different narratives to explain the war. Besides the

fascist narrative, there was also the economic alienation of the conflicting territories, and the failure of the Ukrainian authorities to effectively conduct their missions (Mykhnenko, 2020). However, when we look at the real storyline, we see that neither the economic alienation narrative nor the governmental inefficiency has enough ground to cause such an event in those regions. (Mykhnenko, 2022). There is no evidence of bottom-up secession in Eastern Ukraine. It was, instead, a geopolitical project that sought to capture grievances, discontent, and disaffection across Ukraine and translate them into a secessionist revolt that Kremlin could use to exert leverage over the geopolitical future of Ukraine (Toal, 2019, p.239).

The idea to exert leverage over the future of Ukraine is obviously not only related to Russo-Ukrainian relations but also European and Russian relations. Since the collapse of the Soviet Union, Russia hated the idea of post-Soviet countries joining the Western bloc. This was a threat to Russian security as well as to the Russian elites. Russia has already emphasized this many times and has given the signals of what it wishes to do with its post-Soviet space via the Military Doctrine 2010 and Defense Strategy 2013 (Suzen, 2017). The report states Russia's intentions to create buffer zones against NATO and the EU expansion. Russia's 2015 official Foreign Policy Concept cites NATO as a major threat to Russia and also out of date (Stent, 2019, p.104). The image is pretty clear. In 2008 Russia demonstrated its dissatisfaction with the western expansion by invading Georgia. Since 2010, it made its intentions clear, in 2014 it realized these intentions, and since 2015 it still voiced the same story, and in 2022 it didn't hesitate to make these intentions real.

The deterrence policy of the West didn't work. In 2008, they blamed Georgia for provoking Russia and didn't take any measures to prevent such cases in the future. Even if they were not willing to take action, they could have changed their perceptions of the Russian mindset. Failure to do so resulted in the 2014 war. In 2014, the EU imposed sanctions, this time it was obvious that Russia was bolstering separatists in the East and, in fact, endangering European security. In addition to that, they annexed Crimea in one day, violating international law in many ways. The measures that the West took were ineffective, though they had some impact. Obviously, this didn't deter Russia either. This was followed by the first Minsk agreement. And when it failed as a result of heightened tensions later, Minsk 2 agreement was signed. Both agreements failed to resolve the conflict. It is debatable which side cooperated less on the issue, but there is no doubt that Russia constantly tried to undermine the treaties, by bolstering the regimes in the separated regions. Further cooperation on the issue would have meant that Russia would delegitimize the eastern territories' separatist narrative while acknowledging Ukrainian sovereignty, which they denied many times.

Neither the sanctions nor the diplomacy efforts by the West changed the way Russia perceived Ukraine. The decision by Russia to intervene in Syria the next year, actually shows how little effect western deterrence policy had. It is obvious from the 2008 and 2014 wars that if Russia expresses its primary interests, then it would realize them at any cost. Russia perceived Georgia and Ukraine as lost territories, and the westernization of these countries was unacceptable for Russia. They pressed that narrative many times and transformed that narrative into actions. After being successful in 2008 and 2014, Russia was so emboldened that it went to Syria to protect its interest in the Mediterranean as well as in the Middle East. Since that time, Russia has made no statement acknowledging Ukrainian sovereignty or the legitimacy of the Ukrainian authorities, in fact, Russia viewed Ukraine as an unstable country ruled by an illegitimate far-right group (Vladimir, 2021). However, the West could not catch the pattern and thought that they could cooperate with Russia on several issues like Syria and even solve the frozen conflicts in Eastern Europe. Their assumption that Russia could be integrated into the world community and that they were rational actors, also proved to be a failure of liberal internationalist logic.

Russian Military Intervention in Syria

The use of chemical weapons by the Syrian government was a concerning issue for the UN and western countries. In fact, Russia also pressured the Syrian government to give up its chemical weapons for a time. Although the Syrian government has used these weapons against its civilians and is constantly condemned for human rights violations, Russia decided to intervene in 2015 and save the brutal Assad regime. This move by many western scholars is seen as Russia's guaranteeing its foothold in strategic positions of Syria as well as spreading its influence in the region. This is quite obvious from Russia's specifically targeting Western-backed opposition forces instead of fighting the radical Islamists (Nissenbaum et al., 2015; The Interpreter, 2015). Most of the Russian strikes have been noted to be against the anti-government forces that are supported by the west. This move by Russia indicates that it is intentionally trying to wipe out western support forces in the region and leave only the radicals. In this scenario, the West won't have any choice but to hold themselves back, since there will be no alternative to the Assad regime.

The actions of Russia in the Syrian civil war clearly demonstrate the mindset of Russia on its relations with the West. The western view for many years has been that Russia is an undeniable part of the international community and is an important part of the solution process in such conflicts. The thing is that Russia has failed to meet this role many times. In Syria, instead of cooperating with the US to stop the spread and use of chemical weapons by the Assad regime, it vetoed several times resolutions condemning Syrian chemical attacks, as well as, resolutions investigating

those attacks (Arms Control Association, 2021). Such moves demonstrate that Russia has no will to cooperate with the West and is constantly trying to undermine the western position in any part of the world.

The lack of action by the West assured Russia that it can be even more aggressive in its conduct of the war. The war tactics of Russia in Syria were another aspect of the problem. Hospital bombings, bombings of humanitarian corridors, bread lines and, specifically, bakeries have been noted on several occasions (Anadolu Ajansı, 2015; Christou, 2021; Graham-Harrison & Dyke, 2022; The Times of Israel, 2016). The West always tried to have stable relations with Russia for its so-called geopolitical importance. But they never considered whether having good relations with such a country is possible. It is quite difficult to expect a non-democratic and anti-western state with brutal war tactics, to cooperate with its western partners. The signs were very obvious but were ignored many times.

After the relative victory in Syria, Russia deemed itself not only able to influence its neighbourhood but also confront the West far from Russia. This undeniably increased the self-image of Russia in the international arena and expanded its assertions. The West didn't want to involve itself in Syria since it would have meant another mess in the Middle East. They thought it would not have much impact on European security, but turns out the success of Russia there, boosted its ambitions against the West in the following years (Rhodes, 2018)

The Biggest Problem of the Current World Order — Russia or the inactive West?

For a world order to survive, the main actors of the order need to safeguard it against disruptors. Taking action in the name of preserving order is an immutable part of stable world order. If a threat exists towards these components but is not handled, this then poses a serious threat to that system. To be clear, threats always exist in any kind of order. The main factor is whether it is protected. The stance of the West since the Russo-Georgian war doesn't seem to fit this description whatsoever. The US even tried a reset policy with Russia in 2009, which eventually failed. The preservers of the world order tried to normalize ties with the disruptor, without addressing the problem. Such a move emboldened Russia's future disruptive actions. This was followed by a weak response against Russian aggression in Ukraine in 2014, then with the Russian brutal war in Syria, that subjectively or objectively put Russia in the centre of world politics. If there is no rigid punishment or stance against such actors, then the world order is in real danger. It is a reinforcement of the anti-order actions.

An example of interwar Europe can be brought to demonstrate why not responding to the actions of the aggressive actors and reinforcing them is a catastrophic move. For instance, the sentiments of sovereignty and self-determination have been pressed a lot of times during that period, and they were considered an important component of the newly established order. However, several anti-order actors started to question it and act against those components. Japan in East Asia, Germany in Central Europe, and Italy in south-east Europe, started destabilizing the order (Johnson, 2021). The interwar order eventually collapsed. The main problem was not destabilizers, but rather those that undertook the role of preserving the order yet didn't do anything when it was threatened. It is to say, any kind of world order needs to be protected from disruptors and anti-order actors. If not done so, it is doomed to fail. The West needs to avoid these mistakes and interpret the signs of aggression correctly. If the West continues on this path, even after the 2022 war, the destabilizers will inevitably get emboldened and eventually end the world order that the West is trying to build

Conclusion

All in all, since 2008 the West failed to contain Russian aggression. One can even doubt the existence of a containment policy vis-à-vis Russia. The 2008 war had practically no consequences for Russia, 2014 had minimal damage to the Russian economy, and 2015 also had a similar pattern as in 2008 when it comes to the West's response. The intentions of Russia were very clear from the beginning, they want to regain some of those territories that were lost after 1992. Not only territories but also their influence and power, which is clear from the 2015 operation. Regardless, of all these signs, the West failed to understand the mindset of Russia. This portrays a big problem with the western perceptions, that every state to some extent acts like 'us' – they are rational, they have economic calculations and they follow the rules. This is a failure of liberal internationalism. Russia could not be incorporated into international institutions, its action could not be curbed by international law, simply because not all states' mindsets are the same, and not all states are constituted like those in the West. The failure of the West to confront Russia in the early years slowly paved the way for the war in 2022. If the West doesn't step up right now, it is safe to say that the world order and global security are in real danger. Yet there is still hope. What is important is whether the West will change this path and if they will not then the world order will inevitably fail, simply because there will be no one to secure it.

Bibliography

- Anadolu Ajansı. (2015). *Russia bombs Turkish aid agency bakery in Syria*. Retrieved April 27, 2022, from <https://www.aa.com.tr/en/turkey/russia-bombs-turkish-aid-agency-bakery-in-syria/483161>
- Arms Control Association. (2021). *Timeline of Syrian Chemical Weapons Activity, 2012-2022*. Retrieved April 24, 2022, from <https://www.armscontrol.org/factsheets/Timeline-of-Syrian-Chemical-Weapons-Activity>
- Asmus, R. D. (2010). *A Little War that changed the world: Georgia, Russia, and the future of the West*. Palgrave Macmillan.
- Christou, W. (2021). *More than 170 bakeries bombed during Syria Civil War: Report*. The New Arab. Retrieved April 27, 2022, from <https://english.alaraby.co.uk/news/more-170-bakeries-bombed-during-syria-civil-war-report>
- Cornell, S. E. (2016). The fallacy of 'compartmentalisation': The West and Russia from Ukraine to Syria. *European View*, 15(1), 97–109. <https://doi.org/10.1007/s12290-016-0400-z>
- Dickinson, P. (2021). *The 2008 Russo-Georgian War: Putin's green light*. Atlantic Council. Retrieved April 26, 2022, from <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/the-2008-russo-georgian-war-putins-green-light/>
- ECHR. (2009). *Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia*. https://www.echr.coe.int/Documents/HUDOC_38263_08_Annexes_ENG.pdf
- Graham-Harrison, E., & Dyke, J. (2022). *How Russia is using tactics from the Syrian playbook in Ukraine*. The Guardian. Retrieved April 28, 2022, from <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/24/how-russia-is-using-tactics-from-the-syrian-playbook-in-ukraine>
- Johnson, I. O. (2021). *How an international order died: Lessons from the interwar era*. War on the Rocks. Retrieved April 26, 2022, from <https://warontherocks.com/2021/08/how-an-international-order-died-lessons-from-the-interwar-era-2/>
- Mykhnenko, V. (2020). Causes and consequences of the war in Eastern Ukraine: An economic geography perspective. *Europe-Asia Studies*, 72(3), 528–560. <https://doi.org/10.1080/09668136.2019.1684447>
- Mykhnenko, V. (2022). *Expert comment: Putin's war - how did we get here?* University of Oxford. Retrieved April 28, 2022, from <https://www.ox.ac.uk/news/2022-03-15-expert-comment-putin-s-war-how-did-we-get-here-ukraine-2014>
- Nissenbaum, D., Entous, A., Hodge, N., & Dagher, S. (2015). *Russian airstrike in Syria targeted CIA-backed rebels, U.S. officials say*. The Wall Street Journal. Retrieved April 25, 2022, from <https://www.wsj.com/articles/russian-airstrike-in-syria-targeted-cia-backed-rebels-u-s-officials-say-1443663993>
- Pabriks, A. (2014). European security: Stop sleeping and wake up. *European View*, 13(2), 259–268. <https://doi.org/10.1007/s12290-014-0333-3>
- Rhodes, B. (2018). *Inside the White House during the Syrian 'red line' crisis*. The Atlantic. Retrieved April 25, 2022, from <https://www.theatlantic.com/international/archive/2018/06/inside-the-white-house-during-the-syrian-red-line-crisis/561887/>
- Şafak Oğuz. (2015). "NATO's Mistakes That Paved the Way for Russia-Ukraine Crisis". *Karadeniz Araştırmaları* 45:1-12.
- Stent, A. (2019). *Putin's world: Russia against the West*. Twelve.
- Suzen, H. (2017). *Why the EU and NATO have failed to manage the Ukraine crisis*. Beyond the Horizon. Retrieved April 28, 2022, from <https://behorizon.org/failure-ukraine-crisis/>

- The Interpreter. (2015). *Putin in Syria: Even Isis says Russia is not bombing Isis*. The Interpreter. Retrieved April 25, 2022, from <https://www.interpretermag.com/putin-in-syria-even-isis-says-russia-is-not-bombing-isis/>
- The Times of Israel. (2016). *Russia, Syria deliberately bombing hospitals – amnesty*. Retrieved April 28, 2022, from <https://www.timesofisrael.com/russia-syria-deliberately-bombing-hospitals-amnesty/>
- Toal, G. (2019). *Near abroad: Putin's the west, and the contest over Ukraine and the Caucasus*. Oxford University Press.
- Vladimir, P. (2021). *Статья Владимира Путина "об историческом единстве русских и украинцев"*. Президент России. Retrieved April 25, 2022, from <http://kremlin.ru/events/president/news/66181>
- Порошенко, П. (2021). *Статья Путина не об истории. Это - политический манифест с угрозами соседям. 20 хвилин Україна - Новини України*. Retrieved April 27, 2022, from https://www.20khvylyn.com/opinion/mind/opinion_25850.html

Can fiscal policy solve unemployment?

* Tamar Umekashvili

** Giorgi Kiziria

International Black Sea University (IBSU)

BUS222: Principles of Macroeconomics

Prof. Dr. Azer Dilanchiev

Abstract

Objective: Fiscal policy refers to the use of government spending and tax policies to influence economic conditions. Of course this economic tool is not perfect and there are questions about it being efficient for solving unemployment problems. This project investigates if fiscal policy could help to solve unemployment problems.

Methods: To answer this question we used research and explained in detail how fiscal policy works. We used sources from the internet to analyze this method and to examine how productive it can be.

Results: In the project we can see that there are seven causes of unemployment and most important in our case is demand-deficient unemployment which means that there is a shortage of workplaces in the country because there is not enough money to pay salaries. The government can usually borrow from the private sector at a relatively low cost of borrowing. The government can spend money on infrastructure projects. This injects money and spending into the circular flow – causing a rise in aggregate demand.

Conclusion: In conclusion fiscal policy has few flaws and it may not work in every case but it still is one of the best ways to boost economy and for the government to solve unemployment problem

Introduction

In both developed and developing nations, almost one billion people are jobless or underemployed, accounting for around 30% of the worldwide workforce.

At least 34 million people are unemployed in the world's richest countries, according to the Organization for Economic Cooperation and Development. Last year, unemployment in the European Union rose to 11.3% of the workforce on average, with significant increases in France, Germany, Italy, and Sweden.

In the transition economies of Eastern and Central Europe, unemployment rates declined slightly but remained at double digit levels. In Russia and some other countries of the former Soviet Union, unemployment continued to increase.

Among Latin American countries, Colombia posted a rise in unemployment from 8 to over 10 per cent. Unemployment increased in urban areas in Argentina, Bolivia, Ecuador, Jamaica, Mexico, Uruguay and Venezuela. In subSaharan Africa and many parts of Asia, data on direct unemployment hardly exists, but problems of massive underemployment and poverty persist in these low income regions.

Unemployed individuals not only lose income but also face challenges to their physical and mental health. There are societal costs of high unemployment. Governmental costs go beyond the payment of benefits to the loss of the production of workers, which reduces the gross domestic product (GDP). Unemployment affects not only the individual but also their spouses, partners, and children.

By the economic theories of Adam Smith, the economy should be left without a touch and an "invisible hand" will solve everything. This theory could be true while it stays a theory but in macroeconomics we have tools like monetary and fiscal policy and many more that might be able to solve problems of inflation, low GDP and main subject of our paper which is unemployment.

In this paper we did some research and analyzed if using fiscal policy is the right strategy for decreasing unemployment. We start talking about what is fiscal policy itself, then we explain the way it can help our big problem and discuss what kind of unemployment exists in our society and lastly we talk about downsides of fiscal policy and in which cases is it an effective tool and when is it the right time to use it so in a nutshell we look at this question in lots of different ways and fully analyze both the problem and the solution.

Of course we should know that this is just a policy and of course it will have downsides, because economics can be right in theory but not work out in real life because when we discuss economic ideas we talk about perfect world in which everyone acts logically and we know that it could be a lie, one of the examples of it is that people in times of crisis go berserk and buy everything in a big quantity and create artificial shortage of the products and this kind of behavior is not considered by economics. So our research is mostly based on theory of macroeconomics and real experiences in the history of the world.

Our paper mostly concentrates on the pros and cons of fiscal policy, because there is no measurement of it being a good or bad way to solve unemployment and just sorting out and comparing strong and weak sides of the policy is the only way to see everything in a different perspective.

What is Fiscal policy?

Let's first discuss what fiscal policy is. Fiscal policy refers to government actions used to stabilize the economy, specifically through changing the amounts and allocations of taxes and government spending. Fiscal policy is commonly used in combination with monetary policy to achieve certain aims. Fiscal policy is mainly based on the views of British economist John Maynard Keynes, who argued that by modifying spending and tax policies to compensate for private sector shortfalls, governments could stabilize the business cycle and control economic production.

The usual purposes of fiscal and monetary policy are to produce or maintain full employment, a high rate of economic growth, and price and wage stability. Fiscal policy's range of action in taxes and spending is limited to factors under the government's direct control. The results of such measures are often predictable: lowering personal taxation, for example, will lead to increased spending, which will stimulate the economy. Similarly, lowering the tax burden on corporations will encourage investment. Increased government investment on public works has a comparable expansionary impact. A reduction in government spending or an increase in tax collections, on the other hand, has the effect of shrinking the economy without compensatory action.

Fiscal policy is largely based on the ideas of British economist **John Maynard Keynes** (1883-1946), who argued that economic recessions are due to a deficiency in the consumer spending and business investment components of aggregate demand.

Downsides to expansion

Expansionary fiscal policy is often defined by deficit spending, which occurs when government expenditures surpass tax and other revenue inflows. In reality, deficit expenditure is usually the consequence of a mix of tax cuts and increased spending.

Among the criticism directed at expansionary fiscal policy are rising deficits, with critics claiming that a rush of government red ink will harm the economy and eventually require severe austerity. Many economists simply question the efficiency of expansionary fiscal policies, claiming that government spending wipes out private-sector investment too quickly. Expansionary policy is likewise popular—to an unhealthy extent, according to some economists. Reversing fiscal policy is politically tough. Whether or not it achieves the expected macroeconomic benefits, people prefer low taxes and government expenditure. Because of the political motivations that policymakers face, there is a steady bias toward more-or-less consistent deficit spending that may be justified in part as "good for the economy." Economic expansion may eventually get out of hand—rising wages lead to inflation, and asset bubbles arise, harming the economy.

How does fiscal policy affect people?

Why does the government put so much effort into reducing unemployment? Self-preservation is a big part of the answer. Unemployment reduces economic activity and has a negative impact on the federal government's ability to generate revenue. When unemployment is high, fewer people contribute to the government's operation by paying taxes.

Unemployment also means that fewer people have money to spend on goods and services. Spending decreases when fewer people have money to go out to eat, buy gifts, or shop at local stores. As a result, businesses may find it more difficult to profit and expand, resulting in slower job growth and overall economic growth.

The consequences of any fiscal policy are rarely the same for everyone. Depending on the policymakers' political orientations and intentions, a tax cut may solely benefit the middle class, who is often the largest economic group. In times of economic downturn and growing taxation, this same demographic may be obligated to pay higher taxes than the wealthy upper class. Similarly, when a government decides to change its spending program, it may only effect a small set of individuals. A decision to construct a new bridge, for example, will provide work and more revenue to hundreds of construction employees. A choice to spend money on developing a new space shuttle, on the other hand, helps only a limited, specialized population of specialists and enterprises and does little to improve aggregate employment levels.

Causes of unemployment

To fully understand our question and find out if fiscal policy can be a good economic tool for fighting unemployment, first we need to define the concept of unemployment in detail.

First of all, someone who is not looking for a job is not considered to be unemployed. That category of people are usually ones who go back to school, retire, or simply decide to be with family and raise children.

Unemployment is causing people to suffer financially and through decreasing GDP which means the economy of a country is becoming weaker.

People who have not searched for a job in the last four weeks but have been actively looking for one in the previous 12 months are classified as "marginally attached to the labor force." Another group within this one is "discouraged workers," which refers to individuals who have given up seeking for work.

There are four types of unemployment: 1) frictional, 2) structural, and 3) demand deficient,

Frictional unemployment

Voluntary unemployment is one of the causes of unemployment. Some jobless people have saved enough money to be able to leave unsatisfactory occupations. They have the opportunity to look till they locate the perfect opportunity.

Relocation, The second reason is when employees move. They will be jobless until they find work in the new town. It is an often case and fiscal policy will not be able to solve it.

The third reason is **when recruiting new employees**. This includes students who have completed high school, college, or any other type of higher education program. They hunt for a career that matches their new abilities and credentials. One of the main causes of young unemployment is this.

When job seekers re-enter the workforce, this is the fourth cause. These are folks who ceased seeking a job for a period of time in their life. They may have taken time off work to raise children, marry, or care for elderly family members. These four factors are an inescapable element of the job hunt. The good news is that frictional unemployment is

typically brief and voluntary.

Structural unemployment

The fifth reason is **technological advancements**. This occurs when workers are replaced by computers or robots. Before they can find a new job in their industry, the majority of these individuals require additional training.

Job outsourcing is the sixth reason. When a corporation relocates its production or call centers to another nation, this is known as offshoring. Labor expenses are lower in nations where the cost of living is lower.

Cyclic unemployment/Demand deficient

When there are fewer job openings than applicants, this is the eighth cause of unemployment. Demand-deficient unemployment is the technical phrase. It's known as cyclical unemployment when it occurs during the business cycle's recession phase.

Cyclical unemployment is caused by low consumer demand. When demand dips, businesses lose too much money. They must lay off people if they do not anticipate sales to come up anytime soon. Because of the greater unemployment, consumer demand falls even further, which is why it is cyclical. It leads to widespread joblessness. The financial crisis of 2008 and the Great Depression of 1929 are two examples.

How fiscal policy can reduce demand-deficient unemployment?

One of macroeconomics' key policy goals is to minimize or eliminate cyclical unemployment. To avoid cyclical unemployment, authorities should prioritize increasing output, which is most efficiently accomplished by raising demand. By lowering interest rates and taxes, expansionary monetary and fiscal policies seek to encourage aggregate demand. Furthermore, officials may weaken the currency in order to promote export demand, or they may implement special legislation and initiatives that target specific sectors of the economy. The purpose of expansionary fiscal policy is to control output and employment by increasing government expenditure and cutting taxation. Lower tax rates lead to more disposable income and more spending. Increased consumption leads to increased aggregate demand and GDP. Firms will respond to increased demand and GDP by raising output, which requires additional labor. As a result, there will be less cyclical unemployment. Furthermore, when there is significant economic growth and increased aggregate demand, there are fewer job losses since businesses continue to operate.

So how does the tax side of fiscal policy affect unemployment?

Taxation is one of the primary fiscal policy tools the government has at its disposal to reduce unemployment. When unemployment is high or the economy needs a boost out of a recession, the government can lower the tax rates on businesses and individuals, ultimately putting more money into the hands of consumers. In general, as consumers spend or demand more goods and services, businesses make more money and need to hire more people to keep up with increased demand. This in turn can result in more people paying taxes into the government and generating revenue.

For example, if you owned a local coffee shop and residents now had more money to spend, they may come visit you more often to indulge in that special treat or experience you offer. When they demand more baked goods and coffee, you may need to hire an additional employee to keep up so that you can maximize your revenue. As this happens across several different businesses and local economies, it can have a largely positive effect on employment.

On the other hand, if employment was full and the economy was thriving at peak capacity, the government could raise taxes to cool things off a little and try to avoid high inflation, which is an overall increase in the price of goods. Higher taxes mean consumers now have less disposable income to buy your coffee and baked goods. When consumers buy less, your business takes in less revenue, and ultimately, you are less likely to hire new workers. You may even lay off workers to reduce costs.

Now that you understand how the tax component of fiscal policy works, let's discuss the spending side of things.

Limitations of fiscal policy:

Fiscal policy will not alleviate the problem of frictional or structural unemployment. Assume that some former miners are out of work. The issue here is a lack of skills as well as geographic immobility. As a result, supply-side measures are required. The mismatch of talents is not solved by increasing AD or economic expansion. As a result, traditional economics are accurate when the economy is at full potential. If the economy is booming and the government pursues fiscal policy, unemployment is unlikely to be reduced.

Also there are lots of problems while applying fiscal policy in real life like

- **Tax Incentives May Be Spent on Imports**
The effect of fiscal stimulus is muted when the money put into the economy through tax savings or government spending is spent on imports, sending that money abroad instead of keeping it in the local economy.
- **Can Result in a Budget Deficit**
A government budget deficit occurs when the government spends more money each year than it receives. If expenditure is high and taxes are low for an extended period of time, the deficit can spread to disastrous proportions.
- If the economy is at full employment, and the government pursues expansionary fiscal policy, we will see higher inflation.
- Tax cuts might be saved rather than squandered. Consumers may be hesitant to spend in a protracted recession, even if taxes are slashed. It might also be determined by which taxes you eliminate. The marginal propensity to consume is larger for low-income employees. As a result, tax cuts will have a greater impact on boosting expenditure
- There are time differences. It can take a long time to enact fiscal policies. The government must choose which initiatives to pursue, and time will pass before the project is implemented.

Case study

President Barack Obama's \$787 billion American Recovery and Reinvestment Act was passed by Congress in February 2009. This was a combination of tax cuts and expenditure increases, paid for and by increased borrowing. It entailed \$288 billion in tax savings. Federal contracts, grants, and loans totaling \$213 and \$275 billion in extended unemployment benefits. The package was not immediately implemented, and it took many months for the increased spending to spread across the economy. The government also authorized an assistance for the car industry, which helped to keep jobs in that area from being lost.

Despite the time gaps, the package was successful in minimizing the extent of the 2009 crisis and promoting economic recovery. Because of the economic recovery, unemployment dropped in the end of 2009 and continued to fall through 2017. It is worth to note that the decline in unemployment was not only due to the fiscal stimulus.

At the same time, monetary policy was easing, with interest rates reduced to 0.5 percent and a quantitative easing approach implemented. This monetary easing also helped the economy recover.

Furthermore, the natural economic cycle calls for the economy to rebound following a time of economic decline.

Some economists, such as Paul Krugman, claimed that the fiscal policy was insufficient and only accounted for a small portion of the US economy. A larger fiscal package would have allowed for a faster recovery.

However, compared to the Eurozone – which didn't pursue expansionary fiscal policy, the US recovery was stronger. Furthermore, certain economists, such as John Taylor of Stanford and Eugene Fama of the University of Chicago, were skeptical of fiscal policy, claiming that it led to greater borrowing costs, crowding out, and ultimately higher government spending. Despite the increase in US borrowing, bond rates declined during this era, and the budget deficit decreased as the economy recovered. Higher debt did not result in higher borrowing costs, but rather in lower interest rates, indicating that there was substantial demand for government debt.

Conclusion

When something breaks in the house we will most likely need more than one tool. In different situations we need different instruments. so there isn't one exact thing that we will need for fixing the problem. We need to remember that fiscal policy is a tool used by economists that can reduce the unemployment rate and we provided lots of examples of how. For example by lowering taxes governments give opportunities for businesses to hire more labor force and thus make new workplaces.

fiscal policy and the idea of using taxes and government spendings as a way to help unemployment problem, which we discussed was very important problem of the world, only when it concerns demand of a labor in the workforce there are types of unemployment like seasonal, which is caused by seasons changing and causing people to lose their jobs and that situation has nothing to do with the labor demand on the market. like the case with Frictional and Structural unemployment when using fiscal policy will not help at all because those types are the ones caused mostly by people's choices and not by how much money circulates in the economy.

If used correctly and in the time of the right need, fiscal policy could be one of the most effective instruments for fighting unemployment but we can not see it as a magic idea that could in perspective solve and regulate everything.

So to respond to our question “can fiscal policy solve unemployment?” The simple answer will be “yes it can” but we have to take into consideration that fiscal policy is just a tool and sometimes it will not be effective.

Bibliography :

Tejvan Pettinger (2019) Policies for reducing unemployment. *economicshelp*, https://www.economicshelp.org/blog/3881/economics/policies-for-reducing-unemployment/?fbclid=IwAR3ZwIidhfi6E_gNKpSPy3C15TbiRhjwznYM-hellALFN3msZIDEDt_pCO8A#:~:text=1.-,Fiscal%20Policy,taxes%20and%20increasing%20government%20spending

Tejvan Pettinger (2017). Does Fiscal Policy solve unemployment? *economicshelp*, https://www.economicshelp.org/blog/226/unemployment/does-fiscal-policy-solve-unemployment/?fbclid=IwAR32X2Mma-cHWHjylqdeVQVvjRe9I_l3KyjsFSmY5usQeOreHdSoPU3BhY8

TOBY WALTERS (2020) What Can Policymakers Do to Decrease Cyclical Unemployment? *Investopedia* <https://www.investopedia.com/ask/answers/030415/what-can-policymakers-do-decrease-cyclical-unemployment.asp>

Aaron Hill (2014) Fiscal Policy and the Effects on Unemployment *study* https://study.com/academy/lesson/fiscal-policy-and-the-effects-on-unemployment.html?fbclid=IwAR32X2Mma-cHWHjylqdeVQVvjRe9I_l3KyjsFSmY5usQeOreHdSoPU3BhY8

ADAM HAYES, (2021) fiscal policy *investopedia*

<https://www.investopedia.com/terms/f/fiscalpolicy.asp#:~:text=management%2C%20and%20analytics.-,What%20Is%20Fiscal%20Policy%3F,%2C%20inflation%2C%20and%20economic%20growth>

Adam Augustyn fiscal policy *britannica*

<https://www.britannica.com/topic/fiscal-policy>

ADAM HAYES (2022) Fiscal Policy vs. Monetary Policy: Pros and Cons *investopedia*

<https://www.investopedia.com/articles/investing/050615/fiscal-vs-monetary-policy-pros-cons.asp#:~:text=Fiscal%20policy%20can%20be%20swayed,can%20undermine%20efforts%20as%20well>

KIMBERLY AMADEO (2022) 7 Causes of Unemployment What's Behind Each Type of Unemployment *thebalance* <https://www.thebalance.com/causes-of-unemployment-7-main-reasons-3305596>

unemployment *corporatefinanceinstitute*

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/economics/unemployment/>

Barriers to changes in companies

Sandro Tsojniashvili

სანდრო ცოტნიაშვილი

2022

E-mail/ელ-ფოსტა: scotniashvili@seu.edu.ge

Scientific Supervisor/სამეცნიერო ხელმძღვანელი:
Tengiz Taktakishvili/თენგიზ თაქთაქიშვილი

E-mail: t.taktakishvili@seu.edu.ge

უნივერსიტეტი/University:
საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტი - სეუ/Georgian National University – SEU

პროგრამა/Learning Program:
ბიზნეს ადმინისტრირება (ინგლისურენოვანი)/Business Administration In English

Typical Behavior of Companies in Crisis Situations

in today's times of increasing market dynamics and rapid upheavals in the technological, political and social environment of markets, change is likely to be the rule rather than the exception. Nevertheless, it is not uncommon for companies to fail to meet this challenge, or to meet it only inadequately.

Examples of Missed Business Change

Loewe, a German manufacturer of high-end designer televisions, entered into a threatening corporate crisis from 2003 because it assumed that even with high-end TV sets, it would still take many years before the transition from tube to flat-screen TV fully occurs. Managers were surprised by the market dynamics, with one third of new TV sets already having flat screens in 2004, measured by the value of the sets. The fact that the company's own production capacities were essentially geared to picture tube sets was all the more striking. It was only thanks to the entry of the world market leader in flat screens, Sharp, that the company was initially saved. However, in the years that followed, it was not possible to find a fundamental way out of the strategic crisis, despite announcements that often sounded contradictory, so Loewe filed for insolvency in October 2013.

The American photo film producer Eastman Kodak, an international giant on the market, faced a huge crisis in 2005 because it was surprised by the rapid spread of digital photography. Color films, the company's core business, were hard to sell at an alarming rate, but new replacement markets could not be found overnight. As a result, Kodak also ended up in insolvency at the beginning of 2012, from which it was released in August 2013. Now, however, with a completely new business model in which Kodak, as a technology provider, concentrates on digital image processing and printing systems for business customers.

The American car industry, led by General Motors and Ford, has been in serious trouble for years because they had not taken into account the effects of rising fuel prices due to scarcer supplies and increased environmental taxes. In terms of energy efficiency, engines are lagging far behind their Japanese competitors in particular. The result is losses running into billions, even bankruptcies.

The Finnish technology group Nokia was the world market leader in mobile phones for more than a decade. Part of the company's strategy was to always come up with technological innovations and also to set benchmarks in design. However, with the market entry of the American IT giant Apple and its iPhone, the market changed fundamentally. Not only did Apple achieve even higher scores in terms of design and brand image, but they were now ahead of Nokia in technologies such as the touch screen, but "only" on the market. In its development laboratories, Nokia had produced similar user-friendly devices with touch screens years earlier, but had clearly overlooked the potential in connection with mobile Internet services. In autumn 2013, Nokia's mobile phone division was sold to Microsoft, which in turn sold the division on in 2016, but retained technological patents and licenses. With the technological know-how it has acquired, Microsoft is now trying to follow the trend toward tablet PCs with its own products.

It appears that the companies listed did not recognize the signs of the times and have therefore fallen into more or less severe economic difficulties. What is surprising is that the factors causing the crisis were not developments that were difficult to predict. Rather, they were based on trends that even the trained layman could have easily predicted.

If the behavior of the above companies seems to surprise, the reality of change management has shown time and again that this is more a typical form of (non-)reaction, for which further examples could easily be found. In a study on this subject, Kraus and Haghani come to the conclusion that more than two thirds of companies only show reactions to threatening changes in their environment after a slump in profits and sales has already occurred.

Obviously, the acute crisis is needed to shake up those responsible, and initiate action. Unfortunately, however, in many cases this point in time is too late. Once the pressure to act is huge, the room for maneuver is usually already severely restricted, as the examples mentioned at the beginning also teach us. Refraining from change can therefore be expensive and often have consequences that threaten the very existence of the company.

Individual Causes

Companies are run by people. This means that the laws of psychology apply to them as well, which teach us that humans tend to avoid decisions. This applies to business decisions just as much as to other decisions in everyday life. From a behavioral science perspective, two approaches can be used to explain such a decisional delay: (1) the concept of avoidance of cognitive dissonance and (2) the so-called satisficing -behavior.

1. **Avoidance of Cognitive Dissonance:** The theory of avoidance of cognitive dissonance was first developed by Leon Festinger and is one of the fundamental insights of cognitive psychology. In essence, it says that people strive to have a world of thought that is as harmonious as possible, in which the contents of consciousness (cognitions) do not contradict each other. If contradictions occur in the world of perception, people perceive this as a tense, unpleasant state, which they try to avoid. The recourse to one of the company examples described at the beginning of the chapter should clarify this. If a company produces photographic film material, as in the case of Kodak, information that in future analogue photography will be rapidly replaced by digital photography must be perceived as contradicting the company's previous assumptions and actions. Acceptance of this information would mean that most of the previous decisions and attitudes would have to be changed. This is a relatively high price. The theory of avoidance of cognitive dissonance now postulates that people generally avoid this price. Psychologically, it is less costly if the existing conflict is denied.

2. **Satisficing behavior:** Satisficing refers to a type of behavior from the field of so-called bounded rationality, described by the Nobel Prize winner in economics Herbert A. Simon.³ Behavior is considered to be of bounded rationality if it is characterized by the attempt to act rationally, but this rationality is restricted by limitations of the human brain's ability to think and perceive. The basis of these considerations is the fact that the human brain is only capable of simultaneously processing five to nine sensory units. If an individual now goes to the limits of this processing ability, this automatically means the triggering of psychological stress. As a consequence, humans programmed to avoid stress naturally try to avoid complex thinking. In contrast, however, the doctrine of rational decision-making requires an approach in which many decision alternatives are researched and simultaneously tested using numerous relevant criteria.

Collective Causes

Companies as social entities can be subjected to a double consideration: On the one hand, by looking at their formal organization, the part that officially regulates the relations between the members of a company. On the other hand, in addition to the official, formal phenomena, the informal, not explicitly apparent rules of conduct are more important in cases of doubt. These informal codes of behavior and thinking, which are not usually written down, are also known as corporate culture. Under certain circumstances, both these sources can induce inertia in the acceptance of necessary change, as will be shown in the following.

1. **Barriers to change through formal organizational criteria:** Empirical Studies have investigated the conditions under which organizations tend to avoid change. According to this, such organizations are characterized by a high degree of centralization and highly formalized processes. At the same time, status and income differences in the hierarchy play a significant role. These organizational principles are often accompanied by a high production volume (i.e., mass production) and a predominance of the efficiency objective, for example in the form of a pronounced cost orientation. Summarizing the findings, the image of a traditional mass-produced goods manufacturer trying to defend market shares with conventional products and whose management is characterized by a high degree of bureaucracy opens up before you. Such organizations are relatively rigid because, on the one hand, change can and may only be initiated by the hierarchically upper headquarters, and on the other hand, compliance with existing rules (bureaucracy) is the top priority.

2. **Inhibited change through strong corporate cultures:** In addition to hard organizational criteria, soft factors in the form of corporate culture also play a significant role in explaining delayed change.

Today, a strong corporate culture is recognized as one of the key success factors for successful corporate management. This thesis is particularly postulated by the so-called 7-S model of Peters and Waterman, which names seven success factors beginning with the letter “S”, with “shared values”, that is, culture, at their center. This emphasizes that uniform values of the members of a company facilitate communication among each other, simply by speaking the “same language” in a figurative sense, fewer conflicts occur, increased motivation is generated by a homogeneous environment, expensive sick leave and even more expensive fluctuation are reduced and explicit control of employees can be largely avoided.

Overconfidence at Nokia

The abovementioned example of Nokia can be used here again as proof. For example, Nokia did not recognize the threat to its market position posed by the iPhone even when it was launched. After testing the new competitor’s product, Nokia’s own devices were considered far superior, as they used 3G standards, but the iPhone only used GSM. The iPhone also did not withstand a drop test from a height of 1.5 m, a task that Nokia devices easily mastered. In the end, the product’s features were seen as important purchase criteria where Nokia was superior, and the company closed its eyes to the changed reality so as not to question its own culture of success.

Economic Causes

If non-psychological or organizational factors are responsible for the failure to change, apparently rational, economic arguments are often used to maintain the existing situation. Change is associated with costs, and at the same time change can render investments already made obsolete. Two cost aspects can be distinguished here, firstly the direct costs arising from the change itself and secondly the devaluation of previous investments, for example through non-use. Both will be considered in the following.

1. Change itself generates numerous types of costs: These include investments in fixed assets, the introduction of new business processes, necessary training for employees, as well as recruitment, and if necessary, redundancy costs. The general problem with change processes is that these costs are incurred at the beginning of a project or are at least foreseeable. Rarely does it happen that change processes produce less cost than initially assumed; the opposite is more likely to be the case. On the other hand, the benefits of change are uncertain. They are based on the hypothesis that the path to be followed is the right one, an assumption that is not entirely correct in view of the complexity of today’s inherently uncertain markets. It is therefore all too easy to erroneously conclude that change will not happen. However, the opportunity costs of not doing so are ignored. According to the business definition, opportunity costs are costs that do not actually arise but represent revenues that one does not have because one has chosen a different way of using resources. In the case of an unacted change, the opportunity costs consist of the lost revenue from the missed opportunity, or better, its contrast to the current situation. Thus, failure to change leads at best to a satisfactory level of profit, but usually leads to a serious crisis in the long run. The examples at the beginning of this chapter have shown this. It is therefore not rational to refrain from necessary change with reference to the costs. Rather, it is again the case that the costs incurred now are psychologically more evident than the damage not yet incurred in the future. It is therefore advisable to compare both scenarios—with and without change—in the sense of an investment calculation and on the basis of assumptions that are as realistic as possible. While this does not protect against distortions, it generally leads to a more critical and balanced way of thinking.

2. The second cost aspect occurs, when change threatens to render previous investments obsolete. Again, it is rather psychologically difficult to let go. It is known from business administration that investments already made are called sunk costs. This can be illustrated using the above Loewe case study as an example. One reason for the company not to believe in the rapid replacement of tube TVs by flat-panel TVs was its own investments in production facilities for just such tube sets. A change in company policy toward flat-panel TVs would have made all these systems “useless”. Will they become

more valuable if the necessary change is not made? The answer is of course: “No!” Two things need to be considered here. Firstly, adherence to the current production policy will necessarily lead in the long term to a crisis that threatens the existence of

the company, that is, the current production facilities will not be viable in the future either way and will therefore be devalued. Secondly, a change of direction, for example in the sense of moving toward flat-screen TVs, does not necessarily mean that investments made yesterday will be worthless overnight. As long as a positive cash flow is generated with CRT sets—in addition to the newly added flat-screen sets—that is, the payments made for their production are lower than the sales revenues to be generated, the parallel continuation of the investment is worthwhile. Depreciations of the production facilities, as non-cash costs, are not to be included in this calculation, because the payments for them have been made and cannot be reversed—in other words sunk costs.

Complexity

While the factors listed so far, which are responsible for barriers to change, can be characterized for the most part as irrational or at least limitedly rational, this is not necessarily true for the last factor, complexity. Complexity refers to a property of system that makes it difficult to predict precisely what will happen after a change in such a system. In order to understand more precisely what is meant by this, it makes sense to consider companies and the business environment surrounding them as systems.

Systems consist of elements and their connections. In the case of companies, system elements are, for example, the people in the company as well as the technologies used. Connections represent, for example, the business processes, but also the norms and values shared in the corporate culture. Companies are not isolated systems, but, necessarily engage in an exchange with their environment. They generate input from labor and procurement markets, they sell products and services on sales markets and exchange information with capital markets in order to provide the necessary financial resources. These different markets, in which companies are involved, in turn do not act in isolation from their own environment. An example of this is the labor market. This is influenced by both the political environment (e.g., education policy, labor market policy) and the social environment (sociodemographic change, change in values, etc.). The economy as a whole naturally plays a role with regard to the available labor force and even technological change cannot be neglected, if one takes into account, for example, the type of application and tendering that is often done online nowadays. The same applies to a similar extent to all the other markets listed above in which a company operates. While all of this may sound quite complex in itself, this assumption is even more true when using an academic definition of complexity.

Summary

In summary, it can be stated that companies and their interdependencies in their environment represent highly complex systems. This means, however, that an intervention in the sense of a desired change can have unforeseeable consequences, both within the company and in relation to its external environment. In the sense of an evolutionary way of thinking in management, it can certainly be argued in such situations that one should act cautiously when changing the existing structure, as one may not have fully grasped the meaning and function of the existing structure or the new could trigger unforeseeable chains of reaction with negative consequences. This argument has its justification; it is not only in business life, but also in sports, for example, under the slogan “Never change a winning team”. But it applies to “winning teams.” where it is not clear why they should not be successful tomorrow with the same strategy and set-up. However, if changed conditions mean that it can hardly be denied that the current strategy—as in the corporate examples mentioned at the beginning of this chapter—cannot lead to success, the risk of change must be taken despite all the complexity. There is no guarantee of success that the new path is the right one, but there is a guarantee of failure for holding on to what is already there. Nevertheless, the fact of complexity teaches us that many small steps of change—provided they are taken before a crisis has occurred—may be preferable to a “big bang”.

Sources/references:

Book: Change Management – Fundamentals and Success Factors

Author: Thomas Lauer

საერთაშორისო უსაფრთხოება - თანამედროვე გამოწვევები საერთაშორისო სამართლის ეფექტურობის თვალსაზრისით

ლელა თოთაძე^{1*}

ირაკლი ლეონიძე^{2**}

აბსტრაქტი

თანამედროვე მსოფლიოში საერთაშორისო უსაფრთხოების ცნება და მუდმივობა ერთ-ერთი საკამათო საკითხია, გამომდინარე იქედან, რომ კითხვის ნიშნის ქვეშ დადგა მისი არსებობა დღესდღეობით და მომავალში, შექმნილი რთული პოლიტიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით. თანამედროვე გამოწვევები საერთაშორისო სამართლის ეფექტურობის თვალსაზრისით, კიდევ ერთხელ დაგვაფიქრებს, თუ რა მნიშვნელობა შეიძლება ჰქონდეს საერთაშორისო უსაფრთხოების ცნებას და მის პრაქტიკულ შენარჩუნებას მსოფლიოში, მაშინ, როდესაც პოლიტიკური არასტაბილურობა და საომარი მოქმედებები საერთაშორისო ურთიერთობების დღის წესრიგის ძირითად ნაწილად გადაიქცა.

ომი და დაპირისპირება არ არის უცხო მსოფლიო ხალხთა ისტორიისთვის, თუმცა პირველი და მეორე მსოფლიო ომების შემდეგ კაცობრიობა თავისი დასასრულის დასაწყისთან ისე ახლოს იყო როგორც არასდროს. მიუხედავად ამისა, ახალ საუკუნეში მსოფლიო დიპლომატია და საერთაშორისოსამართლებრივი ნორმები კვლავ უძლურია ომის, მასობრივი მკვლევლობების და მრავალწლიანი სისხლიანი კონფლიქტების წინააღმდეგ. დღეს კი, ჰუმანიტარული სამართლის სრული იგნორირებით, ბირთვული სახელმწიფო იჭრება სხვა დამოუკიდებელი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე და არღვევს საერთაშორისო სამართლის ნორმებს.

პრობლემის გადაჭრის გზა უპირველესად, საერთაშორისო სამართლის ეფექტურობის შემაფრთხილებელი გარემოებების დაძლევაში, უსაფრთხოების ცნების სწორ განმარტებასა და მის შენარჩუნებაში უნდა ვეძიოთ, რადგან ძალთა ბალანსის დარღვევა, საშუალებას მისცემს წესის დამრღვევ სახელმწიფოს, რომ დაარღვიოს ყველა ნორმა რაც კი შეიძლება უზრუნველყოფდეს საერთაშორისო უსაფრთხოებასა და ურთიერთობებს სახელმწიფოთა შორის. ამიტომაც მნიშვნელოვანია, რომ განხორციელდეს არა მხოლოდ ფაქტის შეფასება, არამედ დროული და ეფექტური რეაგირების მექანიზმიც იქნეს შემოთავაზებული არსებულ პრობლემათა საპასუხოდ.

Abstract

The definition of international security and its constant character is one of the most discussed topics, as far as considering the complicated political situation in modern world the existence of international Law became questionable. The contemporary challenges related to the effectiveness of the international law compels us to think about the importance of the definition of international security and its practical maintenance in the world when political instability and the armed conflicts gained the primary relevance in International relations.

Wars and conflicts are not unfamiliar for the history of mankind. But after the first and the second world wars the civilization reached the closest point to the beginning of the end. Despite this, in this new century the world diplomacy and international regulations are still futile against war, massive destabilization and long-term deadly conflicts. And today, while completely disregarding the Humanitarian Law the Nuclear State intervenes on the territory of the independent country and breaches the regulations of international law.

The solution of the problem must be found in overcoming the obstacles that restricts effectiveness of international law, defining what is "international security" and how to maintain it; as far the destruction of the balance of forces gives an opportunity to some states to breach every regulation that provides guarantees for international security and relations between states. That is why it is important to evaluate the facts and furthermore, provide the actual and effective mechanisms to respond the abovementioned problems.

1 * ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის საჯარო სამართლისა და პოლიტიკის სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტი.

2 ** ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სამართლის მაგისტრი.

შესავალი

საერთაშორისო სამართლებრივ ნორმებზე ხშირი მსჯელობის მიუხედავად, აკადემიურ სივრცეებში ნაკლებად მიმდინარეობს იმის შესახებ დისკუსია, თუ რამდენად ეფექტურია ეს ნორმები, რა განაპირობებს მთავარ პრაქტიკულ გამოწვევებს მათ იმპლემენტაციასთან, დაცვასთან და აღსრულებასთან დაკავშირებით და როგორ შეიძლება ამ გამოწვევათა დაძლევა. ამ კითხვების რელევანტურობა განსაკუთრებით ცხადია დღეს უკრაინაში მიმდინარე მოვლენების ფონზე, როდესაც საერთაშორისო სამართალმა უსაფრთხოებისა და მშვიდობის დაცვის კუთხით მარცხი განიცადა, როგორც *Jus ad bellum*, ისე *Jus in Bello*³ თვალსაზრისით.

კვლევის მიზანია, პასუხი გაეცეს წამოჭრილ პრობლემებს და მოიძებნოს მათი გადაწყვეტის ალტერნატიული გზები. ნაშრომი ძირითადად უკავშირდება საერთაშორისო სამართლის ეფექტურობის ხარვეზების შეფასებას და მიზნად არ ისახავს საერთაშორისო პოლიტიკური კლიმატის დეტალურ ანალიზს.

საკვლევი თემა განსაკუთრებით აქტუალურია, რასაც განაპირობებს დღეს მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენების ჭაჭვი, რომლის ფონზეც ცალსახად გამოჩნდა საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმების არაეფექტურობა - შესაბამისად, აღნიშნული კვლევა ეხება საერთაშორისო სამართლის ყველაზე მწვავე პრობლემას.

ლიტერატურის მიმოხილვა

საერთაშორისო უსაფრთხოების თემაზე არაერთი ნაშრომი არსებობს ქართულ და ინგლისურ ენებზე, რომლებიც თანამედროვე გამოწვევების შეფასებას ეხება საერთაშორისო სამართლის ეფექტურობის თვალსაზრისით, თუმცა აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ რუსეთის ფერაციის მიერ უკრაინის წინააღმდეგ განხორციელებულმა და დღემდე მიმდინარე საომარმა მოქმედებებმა დღის წესრიგში დააყენა უკვე არსებული ნაშრომების კრიტიკული გადააზრება და ცვლილება საერთაშორისო უსაფრთხოების ცნების არსებითად სწორი განმარტების მიზნებისთვის. ნაშრომში გამოყენებულია ქართულენოვანი და ინგლისურენოვანი წყაროები.

მეთოდოლოგია

ნაშრომში გამოყენებულია ანალიზის, დოგმატური, სინტეზისა და სისტემური მეთოდები.

1. საერთაშორისო სამართლის სანყისი და მისი კავშირი დღეს არსებულ გამოწვევებთან

მკვლევართა ნაწილი საერთაშორისო სამართლის დღეს არსებულ გამოწვევებს აკავშირებს მის დასავლურ სანყისებთან და მიიჩნევს, რომ სწორედ ეს არის საერთაშორისო სამართლის ცენტრალიზაციის ყველაზე მნიშვნელოვანი გამოწვევი მიზეზი - კერძოდ, მათი აზრით ეს განაპირობებს იმას, რომ საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმები მეტწილად ევროპულ სივრცეშია ეფექტური და დასავლურ სამყაროზეა მორგებული.⁴ თუმცა საკითხავია, რამდენად მართებული ან გონივრულია ეს მიდგომა.

პირველ რიგში უნდა განისაზღვროს საერთაშორისო სამართლის სანყისი, მომდინარეობს თუ არა ის დასავლური ცივილიზაციიდან.⁵ მართალია, რომ თანამედროვე საერთაშორისო სამართალი მეტწილად მეოცე საუკუნის მსოფლიოში მიმდინარე პოლიტიკური მოვლენების ფონზე

3 Yip, Ka Lok, 'Separation' between jus ad bellum and jus in bello as Insulation of Results, not Scopes, of Application (April 23, 2022). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4091411> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4091411>

4 Brill Nijhoff, International Law is Western Made Global Law: The Perception of Third-World Category, African Journal of Legal Studies, Volume 6: Issue 2-3, 337, <https://doi.org/10.1163/17087384-12342022>

5 მალრადე გ., მაისაია ვ., (2017). 21-ე საუკუნის საერთაშორისო პოლიტიკა და „თანამშრომლობითი უსაფრთხოების“ თეორია: მითი და რეალობა - რეგიონული და გლობალური ასპექტები. თბილისი, საქართველო“ „უნივერსალი“, 18-19.

ჩამოყალიბდა, რომლის ეპიცენტრშიც იყო ევროპა⁶, ამასთან მან სტრუქტურული სახე ძირითადად ევროპაში შეიძინა⁷. თუმცა რა თქმა უნდა, საერთაშორისო სამართლის ზოგადი საწყისი უფრო ადრეულ პერიოდში შეიძლება ვეძიოთ.

საერთაშორისო სამართლის ზოგადი კონცეფცია უძველესი დროიდან იღებს სათავეს და მისი თვალსაჩინო მაგალითები გვხვდება ძველ შუა აზიაში, როგორცაა მესოპოტამიის ტეროტორიაზე საზღვართან დაკავშირებული დავის შემდგომ ლაგაშა და უმას შორის დადებული ხელშეკრულება ქრ.შ.მდე დაახლოებით 2550 წელს. ხელშეკრულება ეხებოდა მხარეებს შორის საზღვრების დადგენას საირიგაციო არხის სახით, მათ შორის მშვიდობისა და უსაფრთხოების დამყარებას და გამოირჩეოდა წმინდა სამართლებრივი ბუნებით. ირკვევა, რომ ხელშეკრულებისთვის მეტი ლეგიტიმურობის მინიჭების მიზნით, შემუშავების პროცესში ჩერთო ნეიტრალური მხარეც - მესილიმის, კიშის მეფის სახით, საერთაშორისო სამართლებრივი მნიშვნელობის მატარებელია ძვ.წ. 1258 წელს დადებული სამშვიდობო შეთანხმებაც ეგვიპტის ფარაონ რამზეს მეორესა და ხეთების მეფე ხათუსილ მესამეს შორის

ცხადია, საერთაშორისო სამართლის სისტემის ზოგადი განვითარებისთვის გადამწყვეტი აღმოჩნდა ძველი საბერძნეთი და ბუნებითი სამართლის იდეა. თუმცა, საერთაშორისო სამართლებრივი კულტურა მხოლოდ ევროპიდან არ მომდინარეობს, რის გამოც არ უნდა მოხდეს საერთაშორისო სამართლის სრული ორიენტირება დასავლეთზე და გამორიცხვა სხვა სახელმწიფოებისა, მიუხედავად იმისა, რომ გავრცელებული მოსაზრებით, თანამედროვე საერთაშორისო სამართალს დასავლური სათავე გააჩნია.

ამ კუთხით საინტერესოა, რა მხრივ ახდენს გავლენას საერთაშორისო სამართლის მასშტაბურ ეფექტურობასთან დაკავშირებით მისი დასავლური საწყისები და საერთოდ, არის თუ არა გონივრული საერთაშორისო სამართლის საწყისის ძიება.

საერთაშორისო სამართლის დასავლურ სათავეებზე მსჯელობა ხშირად მკვლევარებს აიძულებს თვალის დახუჭონ იმ სამართლებრივ რესურსებზე, რომლებიც არადასავლურ სახელმწიფოებს გააჩნიათ, და მათ წვლილზე საერთაშორისო სამართლის ჩამოყალიბების, და აქედან გამომდინარე, მისი ფუნქციონირების პროცესშიც. რაც აღრმავებს საერთაშორისო სამართლისადმი განსახვავებულ დამოკიდებულებას განვითარებად და განვითარებულ სახელმწიფოებს შორის⁸. შესაბამისად ამგვარი საწყისის ძიება არაგონივრულია.

საინტერესოა, რატომ აწყდება საერთაშორისო სამართალი ბევრად უფრო მძიმე გამოწვევებს განვითარებად სამყაროში, ვიდრე განვითარებულში, მომეტებული უნდობლობის, საერთაშორისო აქტორებში ძალთა დისბალანსის, და ამდენად გამოწვეული ინტერესის ნაკლებობის ან შესაძლებლობების არქონის გამო უფრო აქტიურად ჩაერთონ საერთაშორისო სამართლებრივი ხასიათის მოვლენებში და დაიცვან საკუთარი სამართლებრივი ინტერესი.⁹

განვითარებად სამყაროში საერთაშორისო სამართლის ყველაზე დიდ პრობლემას, ზოგიერთი მკვლევარის აზრით, წარმოადგენს საერთაშორისო სამართლის მიმართ მკვეთრი უნდობლობა, რამდენადაც საერთაშორისო სამართალი სათანადოდ ვერ იცავს განვითარებად სამყაროს, არსებობს მიკერძოების საფრთხე - საერთაშორისო სამართლებრივ პროცესებში წამყვან როლს ასრულებენ ძლიერი და განვითარებული სახელმწიფოები¹⁰, რომელთა დასაბალანსებლად განვითარებად სახელმწიფოებს არ გააჩნიათ ბერკეტები.

6 SHEIKH, A. (1970). Analysis of Contemporary International Law Development — A Social Psychological Perspective. *The International Lawyer*, 4(4), 785–800. <http://www.jstor.org/stable/40704700>

7 Alvarez, José E. "Contemporary International Law: An 'Empire of Law' or the 'Law of Empire.'" *American University International Law Review* 24, no. 5 (2009): 813-815.

8 Kappeler, D. (1987). Confrontation or Cooperation? International Law and the Developing Countries. By R. P. Anand. New Delhi: Banyan Publications, 1984. Pp. xii, 274. *American Journal of International Law*, 81(2), 456-458. doi:10.2307/2202427

9 გუჩუა ა., (2020). სტრატეგიული დამრტყმელი შეიარაღება და მისი განმსაზღვრელი პოლიტიკა ევროატლანტიკური უსაფრთხოების გეოსტრატეგიის კონტექსტში: ნატო და მასობრივი განადგურების იარაღი. თბილისი, საქართველო: კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 39-40.

10 Caserta, S. (2021). Western centrism, contemporary international law, and international courts. *Leiden Journal of International Law*, 34(2), 321-342. doi:10.1017/S0922156521000017

გარდა ამისა, საერთაშორისო ხელშეკრულებებს არ გააჩნიათ უნივერსალური ხასიათი და ისინი იზღუდებიან ამ ხელშეკრულების ნორმების მხოლოდ ხელშეკრულების მხარეებზე გავრცელებით. იმის გათვალისწინებით, რომ მრავალი საერთაშორისო შეთანხმება იდება, აუცილებელია ამ პროცესში განვითარებადი სამყაროს ჩართვა და მეტი დაინტერესება, მათთვის მეტი ბერკეტის მინიჭება, რათა აღმოიფხვრას ძალთა დისბალანსი.

მაგალითად ICJ განიხილავს მხოლოდ იმ მხარეთა შორის წარმოშობილ დავებს, რომლებიც აღიარებენ ამ სასამართლოს უფლებამოსილებას. ამასთან მხარეებს ნებისმიერ დროს გააჩნიათ უფლება, რომ არ აღიარონ ICJ. დიდ პრობლემას წარმოადგენს მხარის არდასწრება, რაც ქმნის შთაბეჭდილებას, რომ შეუძლებელია სამართლის აღსრულება, იმის გათვალისწინებითაც, რომ თავად სასამართლოს არ გააჩნია ძლიერი მექანიზმი აღსრულების უზრუნველსაყოფად. ამასთან, მხარეები, რომლებიც გვერდის ავლას, არდასწრებას ახერხებენ სასამართლოზე ჩვეულებრივ წარმოადგენენ ძლიერ სახელმწიფოებს, ასეთი შემთხვევებიდან გამოსარჩევია 1970-იან და 1980-იან წლებში ნიკარაგუას საქმეში ამერიკის შეერთებული შტატების დაუსწრებლობა¹¹. ისიც გასათვალისწინებელია, რომ რუსეთმა არ აღიარა ამ სასამართლოს მიერ მითითება უკრაინიდან ძალების გამოყვანის თაობაზე, ამჟამად, 2022 წელს, სასამართლომ რუსეთის დაუსწრებლად განიხილა უკრაინა-რუსეთის შემთხვევა¹².

მეორე მაგალითია, ის, რომ თავად ჰუმანიტარული სამართალი, რომელიც განსაზღვრავს ომის მიმდინარეობის წესებს, არ აწესებს „დამსჯელ ღონისძიებებს“. სანქციები, რომლებიც მის დარღვევას მოჰყვება, ხშირ შემთხვევაში წარმოადგენს დიპლომატიურ წნეხს ან ეკონომიკურ სანქციებს, რომლებიც არაეფექტურია ძლიერ სახელმწიფოებთან მიმართებით.

რაც შეეხება ICC-ს, რომელიც იხილავს ომის ნაშაულებს, ის ყველაზე ხშირად არის დადანაშაულებული „დასავლურ იმპერიალიზმში“, და იმაში, რომ მხოლოდ და მხოლოდ სჯის სუსტი და ღარიბი სახელმწიფოს წარმომადგენელ ინდივიდებს. განსაკუთრებით 2016 წელს აფრიკული ქვეყნები ადანაშაულებდნენ ამ სასამართლოს მიკერძობაში, რადგან ათიდან ცხრა საქმე, რომელსაც სასამართლო განიხილავდა, შეეხებოდა აფრიკული ქვეყნის წარმომადგენლებს¹³. რაც შეეხება შეერთებულ შტატებს, ის მიუთითებს, რომ ამ ინსტიტუტს არ გააჩნია შესაბამისი შეკავება-განწონასწორების მექანიზმი. ICC-ს მიერთებულნი არ არიან ისეთი სახელმწიფოები, როგორცაა, აშშ, ჩინეთი, ინდოეთი, რუსეთი და სხვ¹⁴.

საერთაშორისო სამართლებრივი ხელშეკრულებების სპეციფიკა ითვალისწინებს რომ მხარეთა ნების საფუძველზე მოხდეს მათი მხრიდან ხელშეკრულებიდან გასვლა, რისი მაგალითიცაა ის, რომ 2019 წელს, (მაშინ როდესაც 196 სახელმწიფო ადასტურებს ჟენევის კონვენციებს), რუსეთი გავიდა ამ კონვენციის 90-ე მუხლის პირველი პროტოკოლიდან¹⁵.

რატომ ჩნდება კითხვები საერთაშორისო სამართლის რელევანტურობასთან და მნიშვნელობასთან დაკავშირებით განვითარებად სახელმწიფოებში - იმის გამო, რომ განვითარებადი სახელმწიფოები ზემოაღნიშნული მიზეზების გამო საერთაშორისო სამართლებრივ მოვლენებს მეტად არიან მოწყვეტილნი, საერთაშორისო სამართლის რელევანტურობასთან დაკავშირებით არსებობს კითხვები. თავისი არსით საერთაშორისო სამართალი მჭიდროდაა დაკავშირებული პოლიტიკასთან. მაშინ, როდესაც სახელმწიფო არღვევს საერთაშორისო სამართლებრივ ნორმებს, მაგალითად, გაეროს წესდებით გათვალისწინებულ იმპერატიულ ნორმას, რომელიც კრძალავს ძალის გამოყენებას ან ძალის გამოყენების მუქარას, ან როდესაც სახელმწიფო არღვევს ჰუმანიტარული სამართლის პრინციპებს, არ არსებობს შესაბამისი სადამსჯელო მექანიზმი, განსაკუთრებით მაშინ, თუ ეს სახელმწიფო ძლიერია, მის მიმართ გატარებული სანქციები შესაძლოა არ აღმოჩნდეს საკმარისი ამ სახელმწიფოს შესაჩერებლად, თუმცა ეს სანქციები ეფექტური იქნება ეკონომიკურად

11 მოტივით, რომ ის არ აღიარებდა ICJ - ის უფლებამოსილებას საქმის განხილვასთან დაკავშირებით. Chayas, A. (1985). Nicaragua, the United States, and the World Court. *Columbia Law Review*, 85(7), 1445–1482. <https://doi.org/10.2307/1122519>

12 Ix. <https://news.un.org/en/story/2022/03/1114052>

13 იბ, <https://ecdpm.org/work/the-international-criminal-court-africa-and-the-african-union-what-way-forward> ასვე, Dezalay, S. (2015). [Review of *Rough Justice: The International Criminal Court in a World of Power Politics*, by D. Bosco]. *International Journal*, 70(1), 159–161. <http://www.jstor.org/stable/24709383>

14 Ix. <https://asp.icc-cpi.int/states-parties>

15 Ix. <https://www.reuters.com/article/us-russia-warcrimes-convention-idUSKBN1WW2IN>

სუსტი სახელმწიფოების, განვითარებადი სამყაროს წინააღმდეგ, შესაბამისად, ამ კუთხით საერთაშორისო სამართლი მხოლოდ ნაწილობრივია ეფექტური და ისიც არა განვითარებადი სამყაროს საკეთილდღეოდ.

როგორ აფერხებს საერთაშორისო სამართლის ეფექტურობას მისი ცენტრალიზებული ხასიათი: ის ფაქტი, რომ საერთაშორისო სამართლის ინსტიტუტები და მექანიზმები თითქმის სრულიად დასავლეთშია თავმოყრილი: საერთაშორისო ინსტიტუტები, როგორცაა გაერო (მისი შტაბ-ბინა ნიუ-იორკში), საერთაშორისო მართლსაჯულების სასამართლო ICJ (ჰააგა) და სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლო ICC (სათაო ოფისი- ჰააგა), მსოფლიო ბანკი და სხვ. ეს სიმბოლურად მაინც ნათელს ხდის რამდენად არის საერთაშორისო ორგანიზაციები ორიენტირებული დასავლეთზე, რა მხრივაც იზღუდება განვითარებადი ქვეყნების წარმომადგენელთა მონაწილეობა, თუნდაც ამ ინსტიტუტთა ადმინისტრაციებში.

2. ძალის გამოყენების სამართალი, როგორც საერთაშორისო სამართლის ყველაზე ნაკლებად ეფექტური დარგი

მიუხედავად იმისა, რომ გაეროს წესდება (მუხლი 2(4)) სახელმწიფოების მხრიდან ძალის ცალმხრივად - არა თავდაცვის მიზნით გამოყენებას, ძალის გამოყენების მუქარას კრძალავს, მათი მხრიდან საერთაშორისო სამართლის ამ მხრივ დარღვევის და თავდასხმის განხორციელების მრავალი შემთხვევა ფიქსირდება. რა არის ამის მიზეზი?

რატომ არის საერთაშორისო სამართლის კანონები, რომელიც ძალის გამოყენებას აწესრიგებს, თანამედროვე დროისთვის შეუსაბამო, რატომ ვერ პასუხობს თანამედროვე დროის მოთხოვნებს და შესაბამისად, ვერ იცავს სახელმწიფოებს.

გაეროს წესდება არ მოიცავს ზუსტ განსაზღვრებას იმისა, თუ რა შეიძლება ჩაითვალოს ძალის გამოყენებად და „შეიარაღებულ თავდასხმად“, რაც ოცდამეერთე საუკუნესთან მიმართებით კითხვებს აჩენს, უნდა ჩაითვალოს თუ არა მაგალითად კიბერთავდასხმა ძალის გამოყენებად? სანამ საერთაშორისო სამართალი გადაჭრით ვერ წყვეტს ტექნოლოგიებთან მიმართებით მწვავე საკითხებს, როგორცაა მაგ. ჰუმანიტარულ სამართალში სრულად ავტონომიური იარაღების გამოყენების საკითხი, უფრო და უფრო იზრდება რისკი, რომ ტექნოლოგიების ტექნიკური განვითარების კვალდაკვალ ასეთი შემთხვევები ქაოტურად მოიმატებს.

იმ ძალთა დისბალანსის გათვალისწინებით, რომელიც სუსტ და ძლიერ სახელმწიფოებს შორის არსებობს, აუცილებელია სუსტი სახელმწიფოების მეტი თავდაცვის ბერკეტის მინიჭება.

არსებობს თუ არა საერთაშორისო სამართლის ორმაგი სტანდარტი ძლიერი და სუსტი სახელმწიფოებისთვის და რა დამოკიდებულებაშია ძალის გამოყენების სამართლის მოქმედება უნარიანობის ხარვეზებთან.

როგორც აღინიშნა, ძლიერი სახელმწიფოები სანქციებისთვის გვერდის ავლას, საერთაშორისო ხელშეკრულებებიდან გამოთიშვას, თანამშრომლობაზე უარის თქმას უფრო მარტივად ახერხებენ, რაც ცალსახად აისახება სუსტ, განვითარებად სახელმწიფოებზე. მეტიც, ხშირ შემთხვევაში, სწორედ ძლიერი სახელმწიფოები წარმართავენ საერთაშორისო სამართლებრივ პროცესებს, და იმ დიპლომატიური, პოლიტიკური, ეკონომიკური ურთიერთობებიდან გამომდინარე, რაც მათ შორის მყარდება, იქმნება რისკი, რომ ისინი თვალს დახუჭავენ მათ მიერ საერთაშორისო სამართლის დარღვევაზე, ან როცა თვალის დახუჭვა შეუძლებელია გამოიყენებენ ნაკლებად მკაცრ სანქციებს. შესაბამისად შესაძლოა გაჩნდეს ეჭვი, რომ „გამარჯვებულს არ ასამართლებენ“, (ასევე ხშირად თავდასხმა ხორციელდება ძლიერი სახელმწიფოს მხრიდან ჰუმანიტარული ინტერვენციის საბაბით, რაც მოგვიანებით შესაძლებელია მართლა მიიჩნეოდეს გამართლებად). რის გამოც მრავალი მკვლევარი მიუთითებს, რომ არსებობს ორმაგი სტანდარტი ძლიერ და სუსტ სახელმწიფოებთან მიმართებით, რაც საერთო ჯამში საერთაშორისო სამართალს სრულად არაეფექტურს ხდის.

რა შედეგები ახლავს ძალის გამოყენების კუთხით საერთაშორისო სამართლებრივი ფონის შექმნის პროცესში გაეროს უშიშროების საბჭოში მუდმივი წევრების არსებობას.

უშიშროების საბჭო გაეროს მუდმივმოქმედი ორგანოა, რომელსაც დაკისრებული აქვს წესდების შესაბამისად მთავარი პასუხისმგებლობა საერთაშორისო მშვიდობის და უსაფრთხოების შენარჩუნების თაობაზე. ის განსაზღვრავს მშვიდობისთვის საფრთხის არსებობის, აგრესიის აქტის,

მშვიდობის დარღვევის და სხვა საკითხებს, წყვეტს, რა ღონისძიებები უნდა გატარდეს მშვიდობის და უსაფრთხოების შენარჩუნებისა და აღდგენისთვის. საჭიროების შემთხვევაში მსოფლიოში მშვიდობის შენარჩუნებისა და სახიფათო სახელმწიფოების დამორჩილებისთვის ძალადობის გამოყენების უფლებასაც იძლევა. უშიშროების საბჭოს ჰყავს 15 წევრი, მათგან 5 მუდმივი აშშ, გაერთიანებული სამეფო, რუსეთი, საფრანგეთი, ჩინეთი, პროცედურულ საკითხებზე საბჭო გადაწყვეტილებას იღებს მუდმივ წევრთა ერთსულოვანი თანხმობით, თუ მას მხარს არ უჭერს რომელიმე მუდმივი წევრი, გადაწყვეტილება არ მიიღება). რაც ამ სახელმწიფოებს აძლევს ფაქტობრივად ვეტოს უფლებას ნებისმიერ საკითხზე და კითხვის ქვეშ აყენებს ეფექტურობას, განსაკუთრებით დღეს მიმდინარე მოვლენების ფონზე. მარტში, რუსეთი შეუერთდა უკრაინის სასარგებლოდ მიღებულ გადაწყვეტილებებს უშიშროების საბჭოს მიერ, თუმცა მანამდე, თებერვალში, რუსეთმა ვეტო დაადო გადაწყვეტილების ვერსიას, რომელსაც შეიძლებოდა შეეფერხებინა მისი ქმედებები, მოგვიანებით რუსეთმა ვეტო დაადო რეზოლუციას, რომელიც რუსეთის ქმედებებს უკრაინაში აღწერდა, როგორც „საერთაშორისო მშვიდობისა და უსაფრთხოებისკენ მიმართულ საფრთხეს“¹⁶.

3. ძალის გამოყენების სამართლის არაეფექტურობის მიზეზები

უდაოა, რომ ძალის გამოყენება ყველაზე ნაკლებ ეფექტური ნაწილი საერთაშორისო სამართლის, ვიდრე სხვა სფეროები.

სახელმწიფოების მხრიდან საერთაშორისო ხელშეკრულებებზე, შეთანხმებებზე, მნიშვნელოვან დებულებებზე თანხმობის და შესაბამისობის ნაკლებობა იწვევს იმას, რომ ხელშეკრულებებს არ გააჩნიათ უნივერსალური ხასიათი, მათ არ აქვთ მუდმივი გარანტიის ფუნქცია, სუსტი სახელმწიფოები რჩებიან დაუცველები.

მდიდარი და ძლიერი სახელმწიფოების წინააღმდეგ იძულების მექანიზმების ნაკლებობის შედეგები მწავა. მიზეზი, რის გამოც რუსეთი უშიშროების საბჭოს მუდმივ წევრად გადაიქცა, იყო მისი ძლიერი შეიარაღება. დღევანდელმა ვითარებამ ცხადყო, რომ ამგვარ ურთიერთდისპლომატიურ სვლებს ყოველთვის დადებითი შედეგი არ მოჰყვება, და ბევრად უფრო გაძლიერებოდა შეკავება-განონასწორების მექანიზმი, თუ განვითარებად სახელმწიფოებს მიეცემოდათ მეტი ძალა და ხმა საერთაშორისო ინსტიტუტებში, რამდენადაც მათი წვლილი საერთაშორისო სამართლის განვითარების თვალსაზრისით არანაკლებია.

დიდ სირთულეს წარმოადგენს სახელმწიფოებისთვის, რომ არ დაიცვან თავი იმ სახელმწიფოებისგან, რომელთაგანაც მომდინარეობს რეალური საფრთხე, იქამდე სანამ არ განხორციელდება თავდასხმა. რამდენადაც აუცილებელია დადგინდეს, რომ განხორციელდა ძალის გამოყენება, იმისთვის რომ სახელმწიფოს მიეცეს თავდაცვის საშუალება. შესაძლებელია მომდინარე რეალური საფრთხის მოლოდინში სუსტ სახელმწიფოებს მოუწიოთ ლოდინი, როდის განხორციელდება თავდასხმა და მხოლოდ მას შემდგომ მოამზადონ შესაბამისი ნიადაგი თავდასაცავად, რაც მათ ბერკეტებს ასუსტებს.

სირთულეები რასაც იწვევს ბირთვული იარაღის მომეტებული არსებობა საერთაშორისო აქტორებში რეალურად მასშტაბურია. ბირთვული იარაღი არათანაბრად არის გადანაწილებული და ისინი ძირითადად ძლიერი სახელმწიფოების ხელშია, რამდენადაც სანამ მოხდებოდა ბირთვული იარაღის საკითხთა რეგულირება, სუსტ სახელმწიფოებს არ გააჩნდათ მისი განვითარების რესურსი. ამ კუთხით ძალთა დისბალანსი სუსტ სახელმწიფოებს აიძულებს მეტი სიფრთხილე გამოიჩინონ, და არა მხოლოდ სუსტ, არამედ ძლიერ სახელმწიფოებსაც ხშირად ძლიერი სანქციების ამოქმედებისგან თავშეკავებისკენ უბიძგებს.

4. პრობლემების გადაჭრის გზები

დასაფიქრებელია, რა გზებითაა შესაძლებელი უშიშროების საბჭოს მიუკერძოებლობისა და პასუხისმგებლობის ზრდა. უშიშროების საბჭოს მუდმივი წევრების ვეტოს უფლება სრულიად აყენებს ეჭვქვეშ მის ეფექტურობას, პირველ რიგში უნდა მოხდეს ძლიერი და სუსტი სახელმწიფოებისთვის თანაბარი წარმომადგენლობის უზრუნველყოფა, არა მხოლოდ გაეროს უშიშროების საბჭოში არამედ სხვა საერთაშორისო სამართლებრივ ინსტიტუტებში, ამ ინსტიტუტთა ადმინისტრაციებში,

იმის გათვალისწინებით, რომ დისბალანსი ცალსახაა, აუცილებელია თითოეულ ამ ინსტიტუტში დამოუკიდებელი, მიუკერძოებელი დამკვირვებლის/მხარის ჩართვა, რომელიც მიმდინარე პროცესებს შეაფასებს, რეკომენდაციებს ან ზოგიერთ შემთხვევაში განკარგულებებს გასცემს და შესაძლოა დარღვევებზე (მაგალითად მიკერძოებაზე) მიუთითებს, აუცილებელია ასევე შეკავება განონასწორების მექანიზმის გაძლიერება, ეკონომიკურად სუსტი სახელმწიფოებისთვის მეტი ბერკეტის მინიჭება, რაც მათ თავდაცვის საშუალებას მისცემს საჭიროების შემთხვევაში.

ამდენად შესაძლებელი გახდება მეტი გამჭვირვალობისა და თანმიმდევრულობის უზრუნველყოფა გაერთიანებული ერების მიერ კოლექტიური უშიშროების ადმინისტრაციამ.

საინტერესოა სამართლის ინტერპრეტაციის საკითხიც. უნდა მოხდეს თანამედროვე დროსთან შესაბამისი ნორმების ჩამოყალიბება (რომელიც გვერდს არ უვლის დღევანდელი ტექნოლოგიური შესაძლებლობების ფარგლებში განხორციელებულ ქმედებებს, როგორცაა მაგალითად კიბერ თავდასხმა და სხვ.)

თუ არ მოხდა ახალი, უფრო რელევანტური ნორმების ჩამოყალიბება, აუცილებელი მოხდეს ინტერპრეტაციებზე (ე.ი. ნორმის განმარტებაზე) შეთანხმება ისე, რომ მან ამომწურავად მოიცვას თანამედროვე დროში არსებული შესაძლებლობებიც.

საგულისხმოა, როგორ უნდა კრავადეს ძალის გამოყენებას სახელმწიფოს მხრიდან საერთაშორისო სამართალი ოცდამეერთე საუკუნესთან შესაბამისობაში. დღეს ნათელი გახდა, რომ სამხედრო და ეკონომიკური თვალსაზრისით ძლიერ სახელმწიფოებთან მიმართებით სხვა სახელმწიფოები დაუცველნი რჩებიან. ნათელია ისიც, რომ გაეროს წესდება არაეფექტურად იცავს ამ კუთხით უსაფრთხოებას, და აუცილებელია ისეთი რეგულაციების შემუშავება, რომელიც ყურადღებას გაამახვილებს ნაკლებად ძლიერ სახელმწიფოთა უსაფრთხოებაზე, მიაწიჭებს მათ მეტ გარანტიას და ხმას.

საერთაშორისო სამართლის დასავლურ სანყისებთან დაკავშირებული გამოწვევების პასუხი მოითხოვს უფრო ძლიერ ბალანსს საერთაშორისო ინსტიტუტების ადმინისტრაციებში - რაც გულისხმობს ნაკლებად ძლიერი სახელმწიფოების წარმომადგენლობის ზრდას. ამასთან, მოითხოვს საერთაშორისო სამართლებრივი პროცესების უფრო მიუკერძოებელ გამუქებას, აუცილებელია, ნებისმიერ შემთხვევაში, შეიქმნას დეტალური და მიუკერძოებელი ანგარიში მხარეთა მიერ განხორციელებული ქმედებებისა. მაგალითად 2020 წლის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ანგარიშში აღწერილი იყო აშშ-ს მიერ სრულად ავტონომიური იარაღის გამოყენების შესახებ¹⁷. თუმცა არ იყო დეტალურად ნახსენები, რა შედეგი მოიტანა ამან, რამხელა მსხვერპლი მოჰყვა, რაც სრულად ავტონომიური იარაღის სპეციფიკიდან და იმ სამომავლო საფრთხეებიდან გამომდინარე, რაც ამ იარაღს ახლავს, აუცილებელია. საკითხთან დაკავშირებით ზუსტი დეფინიციები და დებულებები დღემდე არ არსებობს, ავტონომიურ იარაღს რუსეთი უკრაინის წინააღმდეგ აქტიურად იყენებს. ამდენად, აუცილებელია მიუკერძოებელი ასახვა.

გამოწვევების დაძლევის საკითხი ავალდებულებს საერთაშორისო სამართალს გახდეს ნაკლებად ცენტრალიზებული - ორიენტირებული არ იყოს დასავლურ საზოგადოებაზე. გზები, რომლითაც აღნიშნული შესაძლებელი გახდება მოიცავს მეტ გამჭვირვალობას, ძალთა დისბალანსის შეკავება-განონასწორების სამართლებრივი მექანიზმებით განეიტრალებას, მიუკერძოებლობას, უნივერსალურობისკენ სწრაფვას.

დასკვნა

კვლევის შედეგად გამოიკვეთა არაეფექტურობის პრობლემა და მისი განმაპირობებელი ფაქტორები: რაც გამოწვეულია ძლიერი და ნაკლებად ძლიერი სახელმწიფოების მიმართ საერთაშორისო სამართლის არაერთგვაროვანი გავლენით, დისბალანსით, საერთაშორისო სამართლის აღსრულების მექანიზმების არარსებობით, მისი არაუნივერსალური ხასიათით, საერთაშორისო ინტიტუტების მიკერძოებულობის საფრთხით, საელტაშორისო სამართლის ცალკეულ დარგებში ზუსტი სანქციების გაუთვალისწინებლობით და სხვ.

რეკომენდაციები პრობლემების აღმოსაფხვრელად გულისხმობს მეტ გამჭვირვალობას, მიუკერძოებლობას, საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმების დაზუსტებას, დამოუკიდებელი ინტიტუტების გაძლიერებას და სხვ.

17 <https://undocs.org/S/2021/229> pg. 17. პარ 64.

ბიბლიოგრაფია:

1. გუჩუა ა., (2020). სტრატეგიული დამრტყმელი შეიარაღება და მისი განმსაზღვრელი პოლიტიკა ევროატლანტიკური უსაფრთხოების გეოსტრატეგიის კონტექსტში: ნატო და მასობრივი განადგურების იარაღი. თბილისი, საქართველო: კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 39-40.
2. მადრაძე გ., მაისაია ვ., (2017). 21-ე საუკუნის საერთაშორისო პოლიტიკა და „თანამშრომლობითი უსაფრთხოების“ თეორია: მითი და რეალობა - რეგიონული და გლობალური ასპექტები. თბილისი, საქართველო „უნივერსალი“, 18-19.
3. Alvarez, José E. "Contemporary International Law: An 'Empire of Law' or the 'Law of Empire.'" *American University International Law Review* 24, no. 5 (2009): 813-815.
4. Brill Nijhoff, *International Law is Western Made Global Law: The Perception of Third-World Category*, *African Journal of Legal Studies*, Volume 6: Issue 2-3, 337, <https://doi.org/10.1163/17087384-12342022>
5. Caserta, S. (2021). Western centrism, contemporary international law, and international courts. *Leiden Journal of International Law*, 34(2), 321-342. doi:10.1017/S0922156521000017
6. Chayes, A. (1985). Nicaragua, the United States, and the World Court. *Columbia Law Review*, 85(7), 1445-1482. <https://doi.org/10.2307/1122519>
7. Dezalay, S. (2015). [Review of *Rough Justice: The International Criminal Court in a World of Power Politics*, by D. Bosco]. *International Journal*, 70(1), 159-161. <http://www.jstor.org/stable/24709383>
8. Kappeler, D. (1987). *Confrontation or Cooperation? International Law and the Developing Countries*. By R. P. Anand. New Delhi: Banyan Publications, 1984. Pp. xii, 274. *American Journal of International Law*, 81(2), 456-458. doi:10.2307/2202427
9. SHEIKH, A. (1970). Analysis of Contemporary International Law Development — A Social Psychological Perspective. *The International Lawyer*, 4(4), 785-800. <http://www.jstor.org/stable/40704700>
10. Yip, Ka Lok, 'Separation' between jus ad bellum and jus in bello as Insulation of Results, not Scopes, of Application (April 23, 2022). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4091411> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4091411>
11. <https://news.un.org/en/story/2022/03/1114052>
12. <https://ecdpm.org/work/the-international-criminal-court-africa-and-the-african-union-what-way-forward>
13. <https://asp.icc-cpi.int/states-parties>
14. <https://www.reuters.com/article/us-russia-warcrimes-convention-idUSKBN1WW2IN>
15. <https://news.un.org/en/story/2022/09/1129102>
16. <https://undocs.org/S/2021/229> pg. 17. პარ 64.

2, DAVID AGMASHENEBELI ALLEY, 13TH KM. TBILISI, 0131, GEORGIA

EMAIL: CONTACT@IBSU.EDU.GE

TEL: + 995 32 259 50 05/06/09

WWW.IBSU.EDU.GE